

Boyoma

Driemaandelijks Nieuwsblad van
Kisangani vzw

België-Belgique
P.B.-P.P.
3720 Kortess-
sem
BC1813

Okt.-Nov.-Dec. 2024

Afgiftekantoor : 3720 Kortesssem
P209455

**Bestel nu uw wenskaarten voor de feestdagen
en uw kalender 2025 !**

Kisangani vzw, Bronstraat 31, 3722 Kortesssem

<https://www.kisangani.be/>

Nr 90

COLOFON
Boyoma
3-maandelijks nieuws-
blad
nr 90 jaargang 23-
2024
okt.-nov.-dec. 2024
v.u. Hugo Gevaerts,
Bronstraat 31,
3722 Kortessem
Kisangani vzw

Rurale Ontwikkeling in D.R.Congo

Zetel en Kantoor:

Bronstraat 31,

3722 Kortessem

tel. 011 37 65 80

e-mail info@kisangani.be

IBAN BE92 8919 5400 6023

BIC VDSPBE91

Web: <http://www.kisangani.be/>

vzw kisangani asbl

Foto's: Archief Kisangani asbl,
Robert Feyen, © De Standaard

Dit kwartaalblad wordt verzonden
aan geïnteresseerden. Indien u dit
blad niet meer wenst te ontvangen,
laat het ons dan weten.

Wie BOYOMA per e-mail wenst te
ontvangen, kan dit melden aan:
info@kisangani.be Vermeld of u
ook de gedrukte versie wenst.

Uw persoonlijke gegevens worden in
geen geval doorgegeven of verkocht
aan derden. Indien u deze gegevens
wenst te verwijderen uit de bestan-
den van Kisangani vzw, dan kunt u
dit per e-mail of per post laten we-
ten.

Contact Antwerpen

Alain Vandelannootte

Caronstraat 102, 2660 Hoboken

tel. 03 830 51 41

e-mail antwerpen@kisangani.be

Contact Brabant

Wouter en Rina Gevaerts-Robben

Bloemstraat 47, 3211 Binkom

tel. 0478 405788

e-mail brabant@kisangani.be

Contact Limburg

Hugo en Manja Gevaerts

Bronstraat 31, 3722 Kortessem

tel. 011 37 65 80

e-mail limburg@kisangani.be

Contact Oost-Vlaanderen

Rik en Lut De Raedt-Van Laeken

Ten Ede 82, 9620 Erwetegem

tel. 09 360 82 47

e-mail oost-vlaanderen@kisangani.be

Contact West-Vlaanderen

Magda Nollet-Vermander

Beversesteenweg 495, 8800 Roeselare

tel. 051 251901

e-mail west-vlaanderen@kisangani.be

Contact: Kisangani

Paluku Muvatsi

e-mail palukumuv@gmail.com

Contact: Kinshasa

René Ngongo

e-mail renengongo2002@yahoo.fr

Redactieraad: Roger Huisman, Mag-
da Nollet-Vermander, Rina Robben,
Manja Scheuermann.

Drukkerij Hellinx

**We wensen u van harte een mooi Kerstfeest en
een goed en gelukkig Jaar 2025**

**Enkele herinneringen
aan 26 oktober
op de
Universiteit Antwerpen**

WENSKAARTEN & KALENDER 2025

Hiernaast vindt u de folder met de afbeelding van al de wenskaarten en van de kalender.

Onze **WENSKAARTEN** zijn reproducties van werken van Congolese kunstenaars.

Wenskaarten van 17,5 x 11, 5 cm kosten **14 €** voor 8 (+ verzendingskosten). De wenskaarten worden geleverd met briefomslag.

Zoals altijd al, heeft in de nieuwe **KALENDER 2025** iedere maand een eigen blad. De kalender is in A4 formaat, tweetalig en in kleuren-druk.

U kan hem kopen aan **12 €** (plus verzendingskosten).

Wij leveren zolang de voorraad strekt.

Kisangani vzw

UW BESTELLINGEN

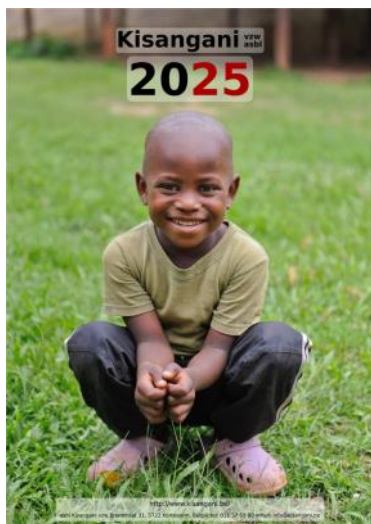
voor uw
wenskaarten en kalender(s)

plaats uw bestelling via de website-shop, telefonisch, per e-mail of schriftelijk bij

Kisangani vzw
Bronstraat 31
3722 Kortesseem
Tel. 011 376580
info@kisangani.be
<https://www.kisangani.be/shop>

We leveren alles per post, met een overschrijvingsformulier voor de betaling.

KALENDER 2025

KALENDER 12 €
(form. A4)

KERSTKAARTEN

série H

série F

série X

série G

WENSKAARTEN

serie T

serie E

serie L

serie C

serie A

serie B

serie K

serie O

serie D

serie N

serie Q

serie M

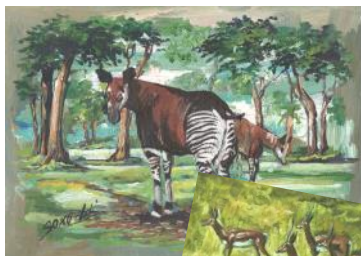

serie W

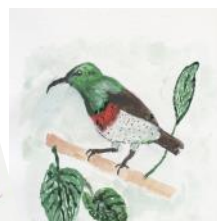
serie U-1

serie S

serie U-2

serie U-3

serie Y

serie R

Kisangani vzw bestaat 25 jaar. In dit boek wordt een overzicht gegeven in beelden.

Dit boek heeft niet de ambitie om een volledige geschiedschrijving van Kisangani vzw te zijn, wel om aan de hand van mooie foto's een indruk te geven van het traject dat de vzw afgelegd heeft.

De foto's zijn voor een groot deel door Sooi Gaethofs genomen en komen verder uit eigen archief.

25 Jaar Kisangani vzw in beeld

Uitgave Kisangani vzw

oktober 2024, 52 blz

35 €

ISBN 978909039193

Te bestellen via shop van de web-

site www.kisangani.be

per e-mail info@kisangani.be

of telefonisch 011 376580

**Stand op de Agora, in de Uhasselt
Campus Diepenbeek
Maandag 25 november en 2 december 2024
van 11 tot 17 uur**

We verkopen **wenskaarten**, de **kalender 2025**
en eenvoudige geschenken.

Wie wat meer uitleg over onze projecten wil,
kan bij ons terecht.

**We verkopen ook onze nieuw fotoboek
"25 Jaar Kisangani vzw in beeld"**

&

**Goesting in Kerst
Zondag 8 december 2024
KERSTMARKT
Zaal Driehove, Honzebroekstraat 12, Roeselare**

Doorlopend van 10u30 tot 17u

Een goede vriend van Kisangani, Jean Declerck

U hebt u zeker al afgevraagd hoe we aan al die Rotaryclubs komen die je onderaan links op de achterkant van ons tijdschrift vindt.

Wel in 1988 kwam een zekere tandarts naar Kisangani en die bracht veel kistjes met tandarts-gerief mee om uit te delen aan de lokale tandartsen. Ik zei toen al lachend: Die Congolezen hebben goede tanden, maar ik heb een ander project voor landbouw en bosbouw om de massale houtkap tegen te gaan.

Ik vertelde hem de doelstellingen van agroforestry waar we zojuist mee begonnen waren. Jean Declerck was al dadelijk enthousiast en zo kregen we de steun van zijn Rotaryclub van Asse.

In 1990 moesten we weg uit Kisangani, na de zoveelste ruzie van België met Mobutu, maar het project ging verder. Ik had al steun gevraagd aan het ABOS, maar daar kwam niets van terecht.

Dankzij de Rotary club Asse kregen we in 1995 een 3H (Health, Hunger and Humanity) Grant Rotary-International project, een steun voor 4 jaar en daar werd o.a. een Toyota Hilux mee gekocht.

Jean is een buitengewone vriendelijke mens zodat die de bijnaam kreeg van "Lieve Jean".

Hij is toen ook elk jaar naar Kisangani gekomen en hij nodigde vele Congolezen (Zairezen) bij hem thuis.

Jean is dus de man die ons in contact bracht met de Rotary, zodat ik zelf ook rotariër werd.

Hij bracht ons ook in contact met Pierre Godfroid, die ons goed blijft steunen, ook met Leysen Humanitas die ons ook jaarlijks een goede steun geeft.

Dank u Jean, het gaat u verder goed en blijf gezond!

Hugo Gevaerts

Activiteiten van vzw Kisangani in de stad Kisangani en omgeving (D.R. Congo)

Context

De DRC maakt herhaaldelijk oorlogen mee en de stad Kisangani is een van de slachtoffers:

- de bevolking leefde en leeft nog steeds in armoede (weinig verbetering)
- herhaalde stakingen in verschillende sectoren van de openbare sector
- lage koopkracht in de meeste huishoudens

In de landelijke gebieden rond de stad Kisangani is de situatie nog ernstiger.

Afname van het bosareaal rond de stad Kisangani door

- ontbossing (bakstenen bakken, houtenergie, enz.),
- landbouw na verbranding van bossen

- bosafhankelijke bevolkingsgroepen zijn de eerste slachtoffers
- slechte bodem: gebruik van ongeschikte landbouwtechnieken
- lage landbouwproductie

Alternatieven gepland door Kisangani vzw

- visteelt
- alley cropping gecombineerd met
- varkens-, kippen- en konijnenfokkerij (om mest = organisch materiaal te hebben) en ook bijenteelt.

Er worden duurzame landbouwtechnieken gebruikt:

- agroforestry, herbebossing (multifunctionele bomen)
- natte rijstteelt

Sites en locatie van activiteiten (zie kaart op pagina 27) en toegankelijkheid van de locaties en autovervoer

Het project heeft onlangs een 4x4 Pick-Up met dubbele cabine aangekocht: vervoer van zware ladingen en andere projectzaken.

Elke locatie heeft een motorfiets.

Gemotoriseerde en niet-gemotoriseerde prauwen worden alleen gebruikt om het eiland Mbiye te bereiken.

Kisangani team

Multidisciplinair team: biologen, landbouwkundigen, economen en sociologen.

De samenwerking binnen het team is zeer positief en is een belangrijke factor in het bereiken van het gestelde doel.

Het team werkt op een duurzame manier en blijft werken aan duurzaam milieubeheer.

Personeel

- 18 mensen (2 locatiemanagers en 2 animatoren, 2 landbouwkundigen, 2 dierenverplegers, 2 adviseurs en een penningmeester).
- 60 werknemers, waaronder 48 boeren en 12 landbewerkers uit de stad (Djuba Djuba),
- Leerkrachten: 34 leerkrachten in 3 scholen, waaronder de schoolhoofden.

Activiteiten van Djuba Djuba

Djuba Djuba staat bekend om zijn vis- en rijstteeltactiviteiten.

De vijvers van Djuba Djuba zijn ingericht in 1998.

Type vijver	Aantal vijvers	Oppervlakte (are)
Paaigronden	1	3,5
Kweekvijvers	1	10
Productie	4	70,5
Totaal	6	84

4 vissoorten zijn getest: Nerica...,

Alleen Nerica gaf goede resultaten en wordt regelmatig gebruikt.

Vissoorten zijn uitgezet volgens de voorkeur van de lokale bevolking.

Wetenschappelijke naam	Naam in de streektaal
<i>Oreochromis niloticus</i>	Makoke
<i>Clarias geriepinus</i>	Ngonda
<i>Cytharus gibosis</i>	Enveloppe
<i>Auchenoglanis occidentalis</i>	Foka
<i>Heterotis niloticus</i>	Lamère
<i>Labeo lineatus</i>	Sela

Varkenshouderij: De varkens worden in uitstekende omstandigheden gehouden.

Regenwater wordt opgevangen in een tank, die wordt gebruikt voor het schoonmaken van de varkensstal en vervolgens via een afvoerkanaal in de vijver wordt geloosd.

Kippenhok op palen: voedselresten en uitwerpselen van de kippen vallen rechtstreeks in de visvijver en worden gebruikt als voedsel voor de vissen.

Wetenschap en popularisering

- De site Djubu Djubu ontvangt regelmatig studenten van een aantal plaatselijke instellingen voor hoger onderwijs en universiteiten. Er wordt nauw samengewerkt met de onlangs opgerichte School voor Visserij en Aquacultuur van de Universiteit van Kisangani.
- Het delen van ervaringen tijdens de training van agri-preneurs in viskweek.
- Kwekerij ter ondersteuning van viskwekers en natte rijst rijstboeren.
- Veelgevraagde arbeidskrachten vanwege hun expertise in het opstarten van rijstvelden en visvijvers.

Activiteiten van Ngene Ngene

- Ngene Ngene staat bekend om zijn viskweekactiviteiten, met verschillende vissoorten.
- Opvang van regenwater in een tank via de goten.
- Installatie van een afvoerkanaal om water van de varkensstal naar de vijvers te leiden.
- Bouw van twee kleine kippenhokken op palen, elk van 3m x 3,5m: de rest van het voedsel en de uitwerpselen gaan naar de vissen.
- Palmboomaanplanting: een palmplantage van 2,5 hectare blijft palmolie produceren.

Na het persen om de olie te verkrijgen, hebben we een breker geïnstalleerd om de palmnoten te extraheren.

Deze haalt de palmolie eruit en de rest (cake) wordt gebruikt als voer voor vissen, varkens en kippen.

Oliepers: productie van palmolie

Breker: extractie van palmnoten

Ondersteuning voor scholen (basisopleiding)

Drie basisscholen (Masako, Ile Mbiye en Batiamaduka)

- Leerlingenaantal voor het schooljaar 2024-2025: 1.020 leerlingen, waarvan 586 meisjes en 615 jongens.
- Bouw van een gebouw met 3 klaslokalen in Masako zo zijn daar nu 9 klaslokalen.
- Goed geverfde klaslokalen met banken

School	Meisjes	Jongens	Totaal	Leraren + Directeur
Masako	217	232	449	13
Ile Mbiye	82	96	178	6
Batiamadu- ka	287	286	573	15
Total	586	615	1200	34

- 31 leraren en 3 schoolhoofden, waaronder 8 leraren betaald door het project.
- Het gebouw is officieel overhandigd aan de gebruikers in aanwezigheid van de directeur van het onderwijs in de provincie Tshopo (vertegenwoordiger van de minister in de provincie)
- Distributie van uniformen aan de jongste leerlingen om de kansarmen te steunen en hen aan te moedigen naar school te gaan (1ste, 2de en 3de jaar): in de drie scholen
- Aanbieden van nieuwe boeken om het onderwijs van de leerlingen te versterken (Masako en Ile Mbiye)

- Het delen van een maaltijd met leerlingen (nieuwjaarswensen en terug naar school vieringen) in de 3 scholen.

Het eten van vlees uit de varkensstallen van de scholen en groenten uit de schooltuinen.

Gelegenheid voor leerlingen om vlees te eten; in de meeste huishoudens op het platteland wordt dit zelden geconsumeerd.

Landbouwtechnieken aanleren aan leerlingen van 3 scholen:

- Schooltuinen worden opgezet waar tuinbouwgewassen, seizoensgewassen en meerjarige gewassen worden verbouwd.
- Bodemverbetering: mest uit de varkens- en kippenstal.
- Goede diversiteit aan groenten dankzij bodemverbetering: mest uit de varkens- en kippenstal.

- Meerjarige teelten: fruitbomen (cacao, sinaasappel, mandarijn).
- Installatie van een bananenplantage in de drie scholen
- Aanleren van veeteelttechnieken aan de leerlingen:
- Varkens fokken in de 3 scholen,
- Kippen fokken in Masako en Ile Mbiye,
- Konijnen fokken in Masako, voorbereidingen zijn aan de gang in Batiamaduka.
- Installatie van waterpompen (boorgaten) in 3 scholen en tanks (Masako en Ile Mbiye) om gewassen water te geven, klaslokalen schoon te maken en sanitaire voorzieningen (tankwater) te installeren.

De pompen worden ook gebruikt voor huishoudelijke doeleinden door de lokale bevolking en voor drinkwater voor de dieren (varkens en kippen).

De pompen zijn altijd operationeel: we hebben altijd een voorraad beschikbaar van de onderdelen die vaak voor problemen zorgen.

Activiteiten van de vereniging: oprichten van associaties

Locaties:

Drie betrokken sites:

Masako en Ile Mbiye vanaf oktober 2021 ;

Ngene Ngene vanaf oktober 2023.

Associatie per activiteit:

Visteelt,

Pluimveehouderij,

Landbouw en herbebossing.

Associatie	Masako	Ile Mbiye	Ngene Ngene
Visteelt	29	-	19
Pluimvee	43	33	15
Landbouw en her- bebossing	32	34	18
Bijenteelt	23	16	12
Theateracteurs	12	12	9
Totaal	135	95	73

Theoretische opleiding : een beoefenaar die ervaring heeft op het gebied waarop de cursus betrekking heeft

Praktische opleiding :

- Het opzetten van pilootsites
- Het opzetten van gemeenschaps-sites
- Leden motiveren om hun eigen gelijkaardige activiteiten op te zetten
- Organisatie van regelmatige bijeenkomsten om vertrouwen op te bouwen.
- cohesie tussen de leden van de associatie
- Voortdurend toezicht op de activiteiten van de gemeenschap en individuen door technici en animatoren.

Associatie van viskwekers

Vijvers van de associaties
Ngene Ngene en Masako

Het opzetten van individuele
vijvers door leden van de as-
sociatie:

- 8 vijvers in Masako, één per lid,
- 3 vijvers in Ngene Ngene, met één vijver per groep van 3 leden.

Associatie van pluimveehouders

- Het opzetten van een proef-pluimveestal (Masako School en Ile Mbiye).
- Oprichting van een pluimvee-associatie
- Kippenhokken opzetten voor groepen van 5 tot 10 personen en individuen.

Associatie van imkers

- Installatie van proefbijenkorven op de 3 locaties.
- Organisatie van uitstappen om de bijenkorven te inspecteren en de honing te oogsten.

Landbouwersassociatie

- Training over duurzame landbouw
- Inrichting van experimentele velden,
- Akkers van individuele leden
- Verschillende gewassen verbouwd door de associatie: kool, paprika's, komkommers, bieslook, enz.

Associatie: Herbebossing

Herbebossing met multifunctionele bomen (die indien mogelijk het hele jaar door bloemen dragen)

Associatie van Theateracteurs

- Presentatie van bewustmakingsvoorstellingen op de 3 locaties van de vereniging
- Films over de activiteiten van de vereniging, met de nadruk op duurzaam beheer van tropische bossen

Zonne-energie in Masako en Ile Mbiye

- Ten dienste van de associaties en de school:
- Avondbijeenkomsten, vertoningen tijdens verschillende opleidingen,
- Vertoning van films gemaakt door het lokale team met de steun van professionals
- Broedmachine in Masako: productie van kuikens uit eieren die in onze kippenhokken zijn gekweekt

Duurzaamheid van de resultaten op de locaties :

Goede samenwerking met lokale chefs en de sectormanager van Lubuya Bera.

Activiteiten monitoren

- Ongeveer elke 15 maanden komt er een team uit het noorden naar Kisangani om de activiteiten te monitoren,
- Na bezoeken aan de locaties: er wordt een evaluatie- en oriëntatiebijeenkomst gehouden.

- Tweewekelijkse WhatsApp-gesprekken:
Coördinatie vanuit het Noorden met coördinatie vanuit het Zuiden,
met de sitemanagers inclusief hun plaatsvervangers.

Negatieve opmerkingen

- Kisangani-Développement asbl was het slachtoffer van een brand: de oude Pick-Up en de varkensstal op de Faculteit zijn uitgebrand.
- Kisangani-regio is getroffen door recente overstromingen: een echt geval van klimaatverstoring.
- Djubu Djubu rijstvelden allemaal overstroomd: verlies van alle rijst.

Vooruitzichten

Nog niet alle problemen zijn volledig opgelost; er is nog veel te doen, met een bevolking die niet weet welke heilige te vertrouwen is.

We zullen daarom doorgaan met :

- De lokale bevolking ondersteunen bij het overnemen van de technieken die ze hebben geleerd,
- De resultaten van ons onderzoek naar duurzame landbouw en duurzaam milieubeheer populariseren,
- Scholen en verenigingen opleiden tot echte eco-burgers in de landbouwomgeving,
- De gemeenschap voorzien van onze wetenschappelijke kennis en knowhow voor duurzame ontwikkeling,
- De Cook Solar beschikbaar maken voor de bevolking.

Paluku Muvatsi

Als VZW kunnen wij LEGATEN en GIFTEN ontvangen.

FISCAAL ATTEST

U krijgt een fiscaal attest voor
GIFTEN vanaf € 40,00

U kunt uw **giften ook spreiden over verschillende stortingen per jaar** bv. door maandelijkse stortingen of door een doorlopende opdracht.

Voor giften gedaan in 2024 ontvangt u een fiscaal attest in de loop van de maand februari of maart 2025.

U kunt uw gift storten op de rekening van

Kisangani vzw Bronstraat 31 3722 Kortesseem IBAN BE92 8919 5400 6023 BIC VDSPBE91

Gelieve bij mededeling te vermelden:

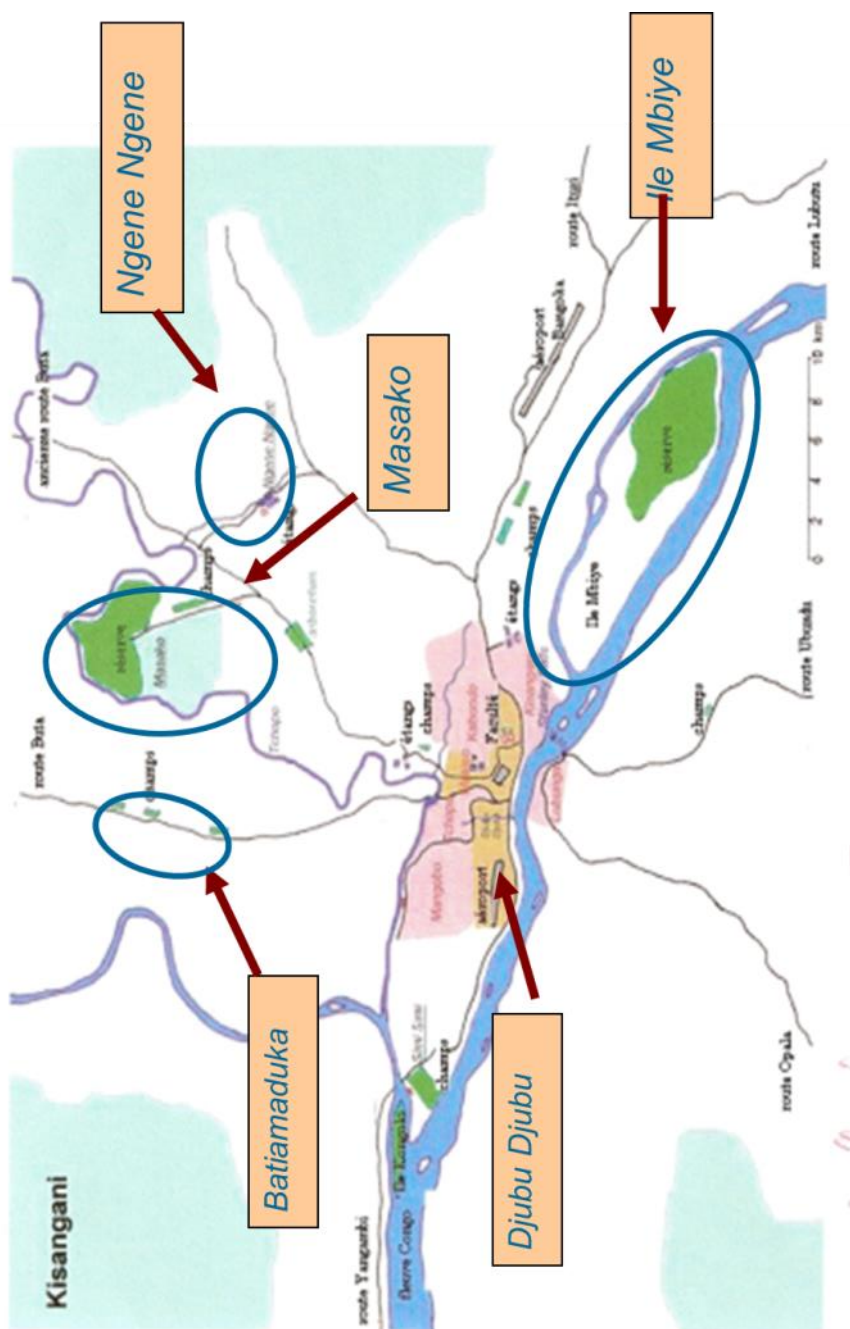
gift van "uw naam en voornaam"

Om uw gift fiscaal aftrekbaar te maken hebben wij vanaf nu uw rijksregisternummer nodig , ingevolge de nieuwe regelgeving van de F.O.D. Financiën.

Tot 3 jaar na uw laatste gift ontvangt u gratis ons tijdschrift Boyoma.

LEGATEN

Als u ons een legaat zou willen nalaten, kan uw notaris u inlichten hoe dit te doen.

onze projecten in Kisangani krijgen steun van

VELE SCHENKERS

Koning Boudewijnstichting

INOX SYSTEMS Gent

Fonds Albert Büskens

LEYSEN HUMANITAS

Fonds Lokumo

P. GODFROID

Stad Bilzen

Salvatoriaanse Hulpactie vzw

Gemeente Lubbeek

Stad Roeselare

Stad Zottegem

Rotary District 2140

R.C. Bilzen-Alden Biesen

R.C. Genk-Staelen

R.C. Hasselt

R.C. Katwijk-Noordwijk (NI)

R.C. Maasland-Lanklaar

R.C. Siegen-Schloss (D)

Lions Club Hasselt